

PLAN

DE

CONVIVENCIA

CEIP " O CASTIÑEIRO "

APROBADO: 2019-20

INTRODUCCIÓN

O Plan de Convivencia é o documento no que se articulan as liñas xerais do modelo de convivencia que o Centro quere implantar, os obxectivos específicos que precisamos alcanzar, as normas que nos regulan e as actuacións que se deben realizar para a consecución deses obxectivos.

Recóllense nel os fins e principios establecidos na Lei 4/2011 e os regulados nas leis orgánicas, sobre a base dun diagnóstico previo das necesidades actuais, e debe constituir a guía reguladora de toda a comunidade educativa de cara a potenciar a adquisición das habilidades necesarias para un adecuado clima de convivencia, fomentando a igualdade, o respecto ás diferencias, a resolución dos conflitos de forma pacífica, a mediación, a responsabilidade e a participación crítica e activa no centro e na sociedade.

1.- PRINCIPIOS, FINS E OBXECTIVOS DUN PLAN DE CONVIVENCIA

1.1.-PRINCIPIOS, FINS E OBXECTIVOS

Os fins e principios informadores das normas sobre convivencia nun centro de ensino veñen sinalados polo **artigo 3 da Lei 4/2011, de 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa:**

- a) A garantía dun ambiente educativo de respecto mutuo que faga posible o cumprimento dos fins da educación e que permita facer efectivo o dereito e o deber de aproveitar de xeito óptimo os recursos que a sociedade pon á disposición do alumnado no posto escolar.
- b) A educación no respecto dos dereitos e liberdades fundamentais, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas.
- c) A prevención e o tratamento das situacións de acoso escolar mediante medidas eficaces.
- d) O recoñecemento ao profesorado, en especial aos membros dos equipos directivos dos centros docentes, das facultades precisas para previr e corrixir as condutas contrarias á convivencia, así como da protección xurídica adecuada ás súas funcións.

- e) A co-responsabilidade das nais e pais ou das titoras ou titores no mantemento da convivencia nos centros docentes, como un dos principais deberes que lles corresponden en relación coa educación dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas.
- f) Promover a resolución pacífica dos conflitos e fomentar valores, actitudes e prácticas que permitan mellorar o grao de aceptación e cumprimento das normas, avanzar no respecto entre todos os membros da comunidade educativa e a mellora da convivencia escolar.
- g) Avanzar no respecto entre todos os membros da comunidade educativa e na mellora da convivencia escolar.
- h) A promoción da sensibilización dos distintos sectores que interveñen na educación sobre a importancia da convivencia como parte fundamental para o desenvolvemento persoal e social do alumnado.

Estes principios e obxectivos están desenvolvidos no artigo 12 do **Decreto 8/2015, do 8 de xaneiro**, polo que se desenvolve a lei 4/2011, do 30 de xuño, **de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar**.

1.2.- A NOSA LECTURA DA LEI DE CONVIVENCIA E AFUNCIÓN DO PROFESOR

A nosa lectura da Lei da Convivencia e a función do profesor no marco desta lei parte do suposto que a boa convivencia, as boas relacións en todos e entre todos os estamentos que forman a comunidade educativa son un elemento clave para o bo funcionamento dun centro de ensino, e, evidentemente, esa convivencia terá consecuencias nos resultados académicos do alumnado como pretende esta nova normativa.

Un bo marco de convivencia e unha boa relación profesor-alumnado favorecen que a transmisión de coñecementos funcione mellor. Freud dicía que tamén aprendemos por amor, probablemente a imitación, identificación e admiración desempeñen un papel importante no feito educativo.

2. CONTEXTUALIZACIÓN DO CENTRO

O colexio de Ensino Infantil e Primaria "**O CASTIÑEIRO**" de Laza está emprazado no barrio do Castiñeiro na vila de Laza, capital do concello do mesmo nome.

2.1.- O entorno:

O concello de Laza pertence á comarca de Monterrei. Está situado no sureste da provincia de Ourense. Limita ó Norte cos concellos de Montederramo e Chandrexa de Queixa, ao Sur cos concellos de Castrelo do Val e Monterrei, ao Leste con Vilariño de Conso e Castrelo do Val e ao Oeste con Vilar de Barrio, Sarreaus e Cualedro.

Ten unha **superficie** de 215,90 km², sendo un dos concellos máis extensos de Galicia. A súa latitude é de 42º 03' 5" N e a lonxitude de 7º 27' 30" O. A altitude é de 482 m sobre o nivel do mar.

Ten unha **poboación** de 1.904 habitantes distribuída nas parroquias de Laza, O Castro, Alberguería, Carraxo, Matamá, Camba, Ceredelo, Retorta, Trez e Toro. O resto dos pobos pertencentes ó concello de Laza son: Arcucelos, As Eiras, Naveaus, O Navallo, O Pereiro, O Santo, Souteliño, Soutelo, Tamicelas e Vilameá.

O Concello de Laza atópase rodeado por unha serie de serras, deste xeito o centro do concello queda nunha depresión formada polo río Támeiga.

.A climatoloxía non é uniforme en todo o municipio, pois nas zonas altas o clima é de montaña, con invernos fríos e húmidos e veráns secos. A temperatura media anual é de 9ºC, mentres que no inverno descende por debaixo dos 3ºC en decembro e xaneiro. As precipitacións son elevadas (1.700 mm).

No marco sociocultural atopámonos en Laza cun concello de carácter rural, no que as actividades tradicionalmente incluídas nos sectores secundario e terciario (industria e servizos) teñen escasa importancia, limitándose a algunhas industrias artesanais de explotación familiar.

Estamos ante unha **zona eminentemente AGRÍCOLA-GANDEIRA**, carente de industrias. A súa economía está baseada nas pensións da terceira idade, que dan para pagar o censo ata acadar a pensión de xubilación.

A maioría das familias teñen que desprazarse a Vila de Verín a traballar no sector servizos

No eido cultural, cabe reseñar as carencias: non hai biblioteca pública (funciona a da Asociación 3 de maio); non hai ximnasio nin clubs federados; non existen centros para continuar estudos...

Cabe destacar, nembargante, o fondo **arraigo de tradicións ancestrais** como o Entroido ou festas coma as do Santo Cristo e outras.

Está a funcionar o pavillón polideportivo, inda que queda algo afastado do recinto escolar, que pode canalizar un pouco as áreas deportivas da xuventude da bisbarra.

2.2.- O recinto escolar

O recinto escolar onde está abicado o Centro tiña ata o de agora unha extensión máxima aproximada duns cinco mil metros cadrados. Había que distinguir nel o Grupo Escolar, as Escolas Vellas, a caseta de Deportes e a zona non edificada que quedou excluída do recinto escolar logo da desafectación que se produciu no curso pasado quedando fora as Escolas Vellas e a zona non edificada que volveu pasar a ser propiedade do Concello de Laza, construíndose actualmante una rotonta cun carril exclusivo para autobuses escolares co que se vai a gañar en seguridade. A zona desafectada é duns 1000 m² co que o recinto escolar vai pasar a ter uns 4000 m² aproximadamente.

O edificio do **grupo**, está situado ó Norte do recinto e está conformado por dúas plantas.

Na planta baixa, a dos servizos, están a **cociña** coa **despensa** e o **comedor escolar**, secretaría (**dirección**), **biblioteca** (con **sala de audio visuais**), sala de xogos (ata agora **aula de infantil**), **sala de mestres e mestras**, **aseos de alumnos e Mestres** e patio cuberto utilizado como **ximnasio**.

No primeiro andar están as **aulas de primaria e os aseos** de nenos e nenas.

Contamos con tres unidades, 1 de EI, e 2 de EP, unha destas habilitada.

2.3. Persoal do centro.

O centro conta con só dous mestres, 1 de EI e outro de EP. O resto vaixe renovando todos os anos. En total somos 4 mestres fixos todos os días, un mestre de AL compartido, a de E Relixiosa, un día e unha Orientadora que ven 1 día 3 horas.

3. SITUACIÓN ACTUAL DA CONVIVENCIA.

A situación da convivencia considerase moi positiva. É un centro pequeno, moi familiar, onde as relacións son moi sanas entre todos os membros da comunidade educativa. Sinalar tamén a boa relación e fluidez coas familias e demais institucións relacionadas co centro. Entre o alumnado apenas hai conflitos.

Non se pode falar de acoso escolar, nin de sancións graves aplicadas.

3.- OBXECTIVOS ESPECÍFICOS DO PLAN DE CONVIVENCIA

- Garantir un ambiente educativo de respecto mutuo que faga posible o cumprimento dos fins da educación e que permita facer efectivo o dereito e o deber de aproveitar de xeito óptimo os recursos que a sociedade pon á disposición do alumnado no posto escolar.
- Concienciar e sensibilizar a comunidade educativa sobre a importancia dunha axeitada convivencia escolar e sobre os procedementos para melloralala e acadar un ambiente educativo que permita o óptimo aproveitamento dos recursos que a sociedade pon á disposición do alumnado.
- Educar no respecto dos dereitos e liberdades fundamentais, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas.
- Contribuír dende o ámbito da convivencia á adquisición das competencias básicas, particularmente das competencias social e cidadá e para a autonomía e iniciativa persoal e tamén promover unha boa xestión da intelixencia emocional.

- Promover unha cultura de resolución pacífica de conflitos baseada no diálogo.
- A prevención e o tratamento das situacións de acoso escolar mediante medidas eficaces.
- Valorizar a corresponsabilidade das nais e pais ou das titoras ou titores no mantemento da convivencia nos centros docentes, como un dos principais deberes que lles corresponden en relación coa educación dos seus fillos ou fillas

. 4. ACTUACIÓNS, MEDIDAS E PROGRAMAS A DESENVOLVER PARA A MELLORA DA CONVIVENCIA

4.1. ACTUACIÓNS, MEDIDAS E PROGRAMAS A DESENVOLVER.

As actuacións, medidas e programas a desenvolver para favorecer a convivencia son as seguintes:

-Medidas preventivas e de sensibilización.

-Actividades de **acollida** para o alumnado que se matricula por primeira vez no centro e para as súas familias, facilitando o coñecemento do estilo do centro e das normas de convivencia.

-Actividades para a sensibilización fronte aos **casos de acoso e intimidación** entre iguais, dirixidas á comunidade educativa a través de charlas e campañas, coa colaboración de especialistas ou con outras actividades que se consideren e poidan ofertarse. Estas actuacións figuran no **protocolo de prevención e detección do acoso** escolar do centro.

-Actividades para previr, detectar, mediar e resolver os conflitos

Con estas actividades pretendemos que aprendan a resolver os conflitos de maneira construtiva. Educar para a convivencia supón promover a cultura de paz a través da difusión de valores e hábitos de convivencia democrática, especialmente a da participación, o diálogo e a corresponsabilidade entre os diferentes integrantes da comunidade.

-A promoción da convivencia irá dirixida á difusión de valores, habilidades sociais e as estratexias necesarias para aprender a afrontar os conflitos de forma constructiva, e levarase a cabo no Plan de Acción Titorial con actividades dirixidas á mellora da

convivencia, nos ámbitos da acollida, a autoestima, a integración, a diversidade e as habilidades sociais.

-Promoverase o Centro como un espazo de paz, colectiva e individual, fomentando a búsqueda de solucións pacíficas e creativas para os conflitos diarios, tentando deter, disminuir e previr as manifestacións de violencia na vida diaria do centro e propiciando a reflexión, a análise e o debate nos conflitos escolares.

-Desde o **Plan de Acción Titorial** deseñaranse actividades formativas co alumnado para

aprender a resolución pacífica dos conflitos seguindo os pasos de:

1. Saber que é un conflito
2. Manter a calma e reflexionar
3. Identificar o problema, buscar información.
4. Buscar todas as solucións posibles.
5. Prever as consecuencias dos ditos e actos.
6. Poñerse no lugar do outro.
7. Seleccionar os mellores medios para conseguir o obxectivo proposto.
8. Chegar a un acordo no que todos gañen.

-Actividades de conmemoración do día internacional da paz, como medida de sensibilización para a resolución non violenta dos conflitos en todos os ámbitos da vida.

-Establecemento dun procedemento futuro para a resolución dos conflitos mediante a mediación.

-Actividades dirixidas á sensibilización da comunidade educativa na igualdade entre homes e mulleres, para previr posibles situacións de violencia de xénero.

Neste ámbito teranse en conta tres principios básicos:

-Visibilidade. Facer visibles as diferencias entre alumnos e alumnas, para facilitar o recoñecemento das desigualdades e discriminacións e facer visible a contribución das mulleres ao desenvolvemento das sociedades. Facer uso dunha linguaxe non discriminatoria en función do sexo.

-Transversalidade. O principio de igualdade debe estar presente no conxunto de accións educativas e organizativas do centro.

-Inclusión. Intentar corrixir os desaxustes producidos pola desigualdade, conciliar intereses e crear relacións de xénero máis igualitarias.

-Comemoraremos o día internacional contra a violencia de xénero con exposicións e participación en concursos.

-Celebrarase o día internacional da muller traballadora con conferencias, debates, traballos e exposicións.

-Actividades encamiñadas a facilitar a integración, participación e implicación do alumnado, profesorado e familias.

-Nas sesións de titoría abordar o coñecemento das normas de convivencia do centro e a elaboración de normas específicas de cada grupo-clase.

-Fomentar a corresponsabilidade e a interacción entre o alumnado mediante traballos cooperativos en equipos heteroxéneos para as distintas materias.

-Potenciar o diálogo, o compromiso e a responsabilidade mediante a realización de asembleas e debates que impliquen chegar a acordos ou tomar decisións.

-Fomentar a participación democrática do alumnado a través dos seus representantes elixidos.

-Favorecer a convivencia nos espazos de xogo e deporte.

-Difundir a normativa relacionada coa convivencia no centro. ,

-Propiciar as entrevistas das familias cos profesores-titores e outro profesorado.

-Coordínase con todos aqueles organismos que teñan relación co alumnado: servizos sociais, sanitarios...

4.2.- ÓRGANOS RESPONSABLES, PERSOAS DESTINATARIAS E PROCEDEMENTOS A SEGUIR.

Para levar acabo as medidas e actividades previstas neste plan cóntase coas actuacións do profesorado-titor e do conxunto do profesorado, departamento de orientación e equipo directivo. Os procedementos a seguir na maioría delas figuran no plan de acción titorial e no protocolo oficial de actuación fronte o acoso escolar, pero outras están indicadas dentro do plan anual do departamento de orientación.

Todos os membros da **comunidade educativa** son axentes responsables da convivencia escolar e participarán na elaboración, no desenvolvemento, no control do cumprimento e na avaliación do plan de convivencia e das normas de convivencia do centro.

O **consello escolar** elixirá aos representantes na **comisión de convivencia**, establecerá as directrices para a elaboración do plan de convivencia e das normas de convivencia do centro e anualmente encargárase do seguimento e da avaliación dos mesmos.

Poderá propor actuacións en relación coa convivencia para todos os sectores da comunidade educativa.

O **claustro do profesorado** realizará propostas para a elaboración do plan de convivencia e das normas de convivencia do centro, participará na súa avaliación anual e propondrá actuacións de carácter educativo.

O **equipo directivo** (neste caso o director, xa que non hai equipo) do centro elaborará o plan de convivencia e realizará as actuacións derivadas do desenvolvemento, seguimento, avaliación e revisión do mesmo.

5.- NORMAS DE CONVIVENCIA.

As **normas de convivencia** terán como obxectivo fundamental desenvolver unhas relacións positivas entre os diferentes membros da comunidade educativa para lograr un clima adecuado que facilite o logro dos obxectivos educativos e o éxito escolar.

As normas de convivencia serán de obrigado cumprimento para toda a comunidade educativa, quedando recollidas no plan de convivencia; o equipo directivo, o claustro e o consello escolar, a través da comisión de convivencia, velarán polo cumprimento das mesmas.

5.1.- DEREITOS E DEBERES DOS MEMBROS DA COMUNIDADE EDUCATIVA.

No marco do establecido pola lexislación, os membros da comunidade educativa son titulares dos dereitos e deberes de convivencia e participación que se especifican:

5.1.1.- Dereitos e deberes das nais e pais ou das titoras ou titores.

As nais e pais ou as titoras ou titores, en relación coa educación dos seus fillos ou fillas, son titulares dos seguintes **dereitos** de convivencia e participación, sen prexuízo dos establecidos nas leis orgánicas de educación:

- a) A ser respectados e recibir un trato adecuado polo resto da comunidade educativa.
- b) A estar informados sobre o progreso da aprendizaxe e integración socioeducativa dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas, para o que se lles facilitará o acceso ao profesorado e aos membros dos equipos directivos dos centros docentes.
- c) A recibir información sobre as normas que regulamentan a convivencia nos centros docentes.
- d) A ser oídos, nos termos previstos pola lei, nos procedementos disciplinarios para a imposición de medidas correctoras de condutas contrarias á convivencia dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas.
- e) A participar no proceso educativo a través de consultas e outros procedementos de participación directa que estableza a Administración educativa.

Así mesmo, como primeiros responsables da educación dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas, teñen os seguintes **deberes**:

- a) Coñecer, participar e apoiar a evolución do seu proceso educativo, en colaboración co profesorado e cos centros docentes.
- b) Coñecer as normas establecidas polos centros docentes, respectalas e facelas respectar, así como respectar e facer respectar a autoridade e as indicacións ou orientacións educativas do profesorado no exercicio das súas competencias.
- c) Fomentar o respecto polos restantes compoñentes da comunidade educativa.
- d) Colaborar cos centros docentes na prevención e corrección das condutas contrarias ás normas de convivencia dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas.

5.1.2.- Dereitos e deberes do alumnado.

Recoñécenselle ao alumnado os seguintes **dereitos** básicos de convivencia escolar, sen

prexuízo dos establecidos nas leis orgánicas de educación:

- a) A recibir unha formación integral e coeducativa que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade nun ambiente educativo de convivencia, liberdade e respecto mutuo.
- b) A que se respecten a súa identidade, integridade e dignidade persoais.

c) Á protección integral contra toda agresión física ou moral, e en particular contra as situacións de acoso escolar.

d) A participar directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa.

e) Participar a través dos órganos regulamentarios na confección das normas de convivencia e na resolución pacífica de conflitos e, en xeral, a participar na toma de decisións do centro en materia de convivencia.

Son **deberes** básicos de convivencia do alumnado:

a) Participar e colaborar na mellora da convivencia escolar e na consecución dun adecuado clima de estudo no centro, respectando o dereito dos seus compañeiros ou compañeiras á educación.

b) Respetar a dignidade e as funcións e orientacións do profesorado no exercicio das súas competencias, recoñecéndoo como autoridade educativa do centro.

c) Respetar a liberdade de conciencia, as conviccións relixiosas e morais, a igualdade de dereitos entre mulleres e homes e a dignidade, integridade e intimidade dos restantes membros da comunidade educativa.

d) Respetar as normas de organización, convivencia e disciplina do centro docente.

e) Conservar e facer un bo uso das instalacións e dos materiais do centro.

f) Intervir, a través das canles regulamentarias, en todo aquilo que afecte a convivencia dos seus respectivos centros docentes.

g) Seguir as directrices do profesorado respecto da súa educación e aprendizaxe.

h) Asistir a clase con puntualidade e co material preciso.

5.1.3.- Dereitos e deberes do profesorado.

Ao profesorado, dentro do marco legal establecido e no ámbito da convivencia escolar, recoñécenselle os seguintes **dereitos**:

a) A ser respectado, recibir un trato adecuado polo resto da comunidade educativa e pola sociedade en xeral no exercicio das súas funcións.

b) A desenvolver a súa función docente nun ambiente educativo adecuado no que se preserve en todo caso a súa integridade física e moral.

c) A participar e recibir a colaboración necesaria para a mellora da convivencia escolar e da educación integral do alumnado.

d) A que se lle recoñezan as facultades precisas para manter un adecuado ambiente de

convivencia durante as clases e as actividades e os servizos complementarios e extraescolares.

e) Á protección xurídica adecuada ás súas funcións docentes.

f) A participar directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa, nos termos previstos pola lei.

g) A acceder á formación necesaria na atención á diversidade e na conflictividade escolar e recibir os estímulos máis axeitados para promover a implicación do

27 de 44

profesorado en actividades e experiencias pedagóxicas de innovación educativa relacionadas coa convivencia e a mediación.

Son **deberes** do profesorado:

a) Respetar e facer respetar as normas de convivencia escolar e a identidade, integridade e dignidade persoais de todos os membros da comunidade educativa.

b) Adoptar as decisións oportunas e necesarias para manter un adecuado ambiente de convivencia durante as clases e as actividades e os servizos complementarios e extraescolares, corrixindo, cando lle corresponda a competencia, as condutas contrarias á convivencia do alumnado ou, no caso contrario, poñéndooas en coñecemento dos membros do equipo directivo do centro.

c) Colaborar activamente na prevención, detección e erradicación das condutas contrarias á convivencia e, en particular, das situacións de acoso escolar.

d) Informar ás nais e pais ou ás titoras ou titores sobre o progreso da aprendizaxe e integración socioeducativa dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas, cumprindo as obrigas de dispoñibilidade dentro do horario establecido no centro para a atención a aqueles que lle impoña a normativa aplicable.

e) Informar aos responsables do centro docente e, de ser o caso, á Administración educativa das alteracións da convivencia, gardando reserva e sigilo profesional sobre a información e as circunstancias persoais e familiares do alumnado.

5.1.4.- Dereitos e deberes do persoal de administración e de servizos.

Ao persoal de administración e de servizos dos centros docentes, dentro do marco legal establecido e no ámbito da convivencia escolar, recoñécenselle os seguintes

dereitos:

- a) A ser respectado, recibir un trato adecuado e ser valorado polo resto da comunidade educativa e pola sociedade en xeral no exercicio das súas funcións.
- b) A desenvolver as súas funcións nun ambiente adecuado no que se preserve en todo caso a súa integridade física e moral.
- c) A participar, no exercicio das súas funcións, na mellora da convivencia escolar.
- d) Á protección xurídica adecuada ás súas funcións.
- e) A participar directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa, nos termos previstos na lei.

Son **deberes** do persoal de administración e de servizos:

- a) Respetar e colaborar, no exercicio das súas funcións, para facer que se respecten as normas de convivencia escolar e a identidade, integridade e dignidade persoais de todos os membros da comunidade educativa.
- b) Colaborar activamente na prevención, detección e erradicación das condutas contrarias á convivencia e, en particular, das situacións de acoso escolar.
- c) Informar aos responsables do centro docente e, de ser o caso, á Administración educativa das alteracións da convivencia, gardando reserva e sixilo profesional sobre a información e as circunstancias persoais e familiares do alumnado.
- d) Gardar sixilo e confidencialidade respecto das actuacións relacionadas co ámbito educativo das que teña coñecemento.

6. CONDUCTAS CONTRARIAS Á CONVIVENCIA ESCOLAR E AS SÚAS CORRECCIÓNS.

As condutas contrarias á convivencia, tipificadas como faltas, clasifícanse en:

-Conductas leves contrarias á convivencia.

-Conductas gravemente prexudiciais para a convivencia.

De acordo co establecido no artigo 28 da Lei 4/2011, do 30 de xuño, considérase **acoso escolar** calquera forma de vexación ou malos tratos continuados no tempo dun alumno ou alumna por outro ou outra ou outros, xa sexa de carácter verbal, físico ou psicolóxico, incluído o illamento ou baleiro social, con independencia do lugar onde se produza. Terán a mesma consideración as condutas realizadas a través de medios electrónicos, telemáticos ou tecnolóxicos.

Para o caso de comisión de condutas que deriven en actos que puidesen ser constitutivos de **delito ou falta penal**, a dirección do centro poñerao en coñecemento da Administración educativa e dos corpos de seguridade correspondentes, ou do Ministerio Fiscal, sen prexuízo de tomar as medidas preventivas oportunas.

6.1. CONDUCTAS LEVES CONTRARIAS Á CONVIVENCIA.

Considéranse **condutas leves contrarias á convivencia**:

- a) As condutas tipificadas como agresión, inxuria ou ofensa, os actos de indisciplina, os actos inxustificadas e as actuacións perxudiciais que non alcancen a gravidade.
- b) Portar calquera obxecto, substancia ou produto expresamente prohibido polas normas do centro perigoso para a saúde ou a integridade persoal do alumnado ou dos demais membros da comunidade educativa ou que perturbe o normal desenvolvemento das actividades docentes, complementarias ou extraescolares, cando non constituía conduta gravemente prexudicial para a convivencia.
- c) A inasistencia inxustificada a clase e as faltas reiteradas de puntualidade.
- d) A reiterada asistencia ao centro sen o material e equipamento preciso para participar activamente no desenvolvemento das clases.
- e) Dificultar o desenvolvemento normal da clase.
- f) Non participar con atención e esforzo nas actividades da aula.
- g) Durante a realización de actividades de avaliación académica, non seguir as directrices específicas do profesorado.

6.2. CONDUCTAS GRAVEMENTE PERXUDICIAIS PARA A CONVIVENCIA.

Considéranse **condutas gravemente prexudiciais para a convivencia** nos centros docentes:

- a) As agresións físicas ou psíquicas, as inxurias e as ofensas graves, as ameazas e as coaccións contra os demais membros da comunidade educativa.
- b) Os actos de discriminación grave contra membros da comunidade educativa por razón de nacemento, raza, sexo, orientación sexual, capacidade económica, nivel social, conviccións políticas, morais ou relixiosas, discapacidades físicas, sensoriais ou psíquicas, ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.

- c) Os actos individuais ou colectivos de desafío á autoridade do profesorado e ao persoal de administración e de servizos que constitúan unha indisciplina grave.
- d) A gravación, a manipulación e a difusión por calquera medio de imaxes ou informacións que atenten contra o dereito á honra, a dignidade da persoa, a intimidade persoal e familiar e a propia imaxe dos demais membros da comunidade educativa.
- e) As actuacións que constitúan acoso escolar consonte o establecido pola lei.
- f) A suplantación de personalidade en actos da vida docente e a falsificación, alteración ou substracción de documentos académicos.
- g) Os danos graves causados de forma intencionada ou por negligencia grave ás instalacións e aos materiais dos centros docentes, incluídos os equipos informáticos e o software, ou aos bens doutros membros da comunidade educativa ou de terceiros, así como a súa substracción.
- h) Os actos inxustificados que perturben gravemente o normal desenvolvemento das actividades do centro, incluídas as de carácter complementario e extraescolar.
- i) As actuacións gravemente prexudiciais para a saúde e a integridade persoal dos membros da comunidade educativa do centro, ou a incitación a elas.
- j) Portar calquera obxecto, substancia ou produto gravemente perigoso para a saúde ou a integridade persoal de calquera membro da comunidade educativa. En todo caso, reputarase indisciplina grave a resistencia ou a negativa a entregar os obxectos requiridos.
- k) A reiteración, nun mesmo curso escolar, de condutas leves contrarias á convivencia.
- l) O incumprimento das sancións impostas.

6.3. PRESCRICIÓN DAS CONDUTAS CONTRARIAS Á CONVIVENCIA.

As condutas gravemente prexudiciais para a convivencia prescriben aos catro meses da súa comisión e as condutas leves contrarias á convivencia, ao mes.

O prazo de prescrición comezará a contarse desde o día en que a conduta se leve a cabo, salvo cando se trate dunha conduta continuada, caso no que o prazo de prescrición non se empezará a computar mentres aquela non cese.

En caso das condutas gravemente prexudiciais para a convivencia, interromperá a prescrición a iniciación, con coñecemento do interesado ou da interesada, do

procedemento para a corrección da conduta, e reiniciarase o cómputo do prazo de prescrición no caso de producirse a caducidade do procedemento.

6.4. PROCEDEMENTOS E MEDIDAS CORRECTORAS.

-As correccións que se apliquen polo incumprimento das normas de convivencia terán un carácter educativo e recuperador, garantirán o respecto dos dereitos do resto do alumnado e procurarán a mellora da convivencia no centro docente.

-Ningún alumno ou alumna poderá ser privado do exercicio do seu dereito á educación, nin, no caso da educación obrigatoria, do seu dereito á escolaridade. Para estes efectos, non se entenderá como privación do dereito á educación a imposición das correccións previstas nesta sección que supoñen a suspensión da asistencia ás clases ou o cambio de centro.

-Non se poderán impoñer correccións contrarias á integridade física e á dignidade persoal do alumnado.

-A imposición das correccións previstas nesta sección respectará a proporcionalidade coa conduta do alumnado e deberá contribuír á mellora do seu proceso educativo.

-Terase en conta a idade do alumnado e as demais circunstancias persoais, familiares e sociais. Para estes efectos, poderase solicitar os informes que se consideren necesarios sobre as mencionadas circunstancias e recomendar, de ser o caso, ás nais e pais ou ás titoras ou titores ou ás autoridades públicas competentes a adopción das medidas necesarias.

-O diálogo e a conciliación serán as estratexias habituais e preferentes para a resolución de conflitos no ámbito escolar.

-Nos casos en que fose necesario, darase orientación psicopedagóxica ou requerirase asistencia terapéutica.

-Como complemento das medidas correctoras previstas nesta sección, o Departamento de Orientación, en colaboración co profesorado titor e as familias, elaborará e desenvolverá un programa de habilidades sociais dirixido ao alumnado que incorra reiteradamente en condutas disruptivas, coa finalidade de mellorar a súa integración no centro docente. Así mesmo, elaborará e desenvolverá un programa de habilidades sociais para aquel alumnado que, como consecuencia da imposición das

medidas correctoras previstas nesta sección, se vexa temporalmente privado do seu dereito de asistencia ao centro.

-Co alumnado menor de idade, as familias deberán ter puntual información sobre as correccións de condutas que lles afecten.

-Serán obxecto de corrección disciplinaria as condutas contrarias ás normas de convivencia realizadas polo alumnado dentro do recinto escolar ou durante o desenvolvemento de actividades complementarias e extraescolares.

-Así mesmo, poderán corrixirse disciplinariamente as condutas do alumnado que, aínda que realizadas fóra do recinto escolar, estean motivadas ou directamente relacionadas coa vida escolar e afecten aos seus compañeiros ou compañeiras ou a outros membros da comunidade educativa e, en particular, as actuacións que constitúan acoso escolar e as posibles condutas contrarias ás normas de convivencia realizadas mediante medios electrónicos, telemáticos ou tecnolóxicos que teñan conexión coa actividade escolar.

6.5. MEDIDAS CORRECTORAS DAS CONDUCTAS LEVES CONTRARIAS Á CONVIVENCIA.

As condutas leves contrarias á convivencia poden ser corrixidas coas seguintes

medidas correctoras:

- a) Amoestación privada ou por escrito.
- b) Comparecencia inmediata ante o Director.
- c) Realización de traballos específicos en horario lectivo.
- d) Realización, en horario non lectivo, de tarefas que contribúan á mellora e ao desenvolvemento das actividades do centro.
- e) Suspensión do dereito a participar nas actividades complementarias ou extraescolares do centro por un período de ata dúas semanas.
- f) Suspensión do dereito de asistencia a determinadas clases por un período de ata tres días lectivos. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.
- g) Suspensión temporal do dereito de asistencia ao centro por un período de ata tres días lectivos. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os

deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.

A imposición de medidas correctoras de condutas leves contrarias á convivencia levarase a cabo por: o profesorado, a titora ou titor, a xefatura de estudos ou a dirección do centro, segundo a clase de corrección que se aplique.

As medidas correctoras das condutas leves contrarias á convivencia **prescriben aos catro meses** da súa imposición.

6.6. MEDIDAS CORRECTORAS DAS CONDUCTAS GRAVEMENTE PERXUDICIAIS PARA A CONVIVENCIA.

As condutas gravemente perxudiciais serán corrixidas coas seguintes **medidas correctoras**:

- a) Realización, dentro ou fóra do horario lectivo, de tarefas que contribúan á mellora e ao desenvolvemento das actividades do centro.
- b) Suspensión do dereito a participar nas actividades extraescolares ou complementarias do centro por un período de entre dúas semanas e un mes.
- c) Cambio de grupo.
- d) Suspensión do dereito de asistencia a determinadas clases por un período de entre catro días lectivos e dúas semanas. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.
- e) Suspensión temporal do dereito de asistencia ao centro por un período de entre catro días lectivos e un mes. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.
- f) Cambio de centro.

Aquelas condutas que atenten contra a dignidade persoal doutros membros da comunidade educativa que teñan como orixe ou consecuencia unha discriminación ou acoso baseado no xénero, orientación ou identidade sexual, ou unha orixe racial, étnica, relixiosa, de crenzas ou de discapacidade, ou que se realicen contra o alumnado

máis vulnerable polas súas características persoais, sociais ou educativas, terán a cualificación de condutas gravemente prexudiciais e levarán asociadas como medidas correctoras as establecidas e) ou f) .

As medidas correctoras previstas para as condutas gravemente prexudiciais para a convivencia nos centros docentes **prescriben ao ano** da firmeza en vía administrativa da resolución que as impón.

6.7.- PROCEDIMENTOS DE CORRECCIÓN DAS CONDUCTAS

GRAVEMENTE PREXUDICIAIS PARA A CONVIVENCIA.

-As medidas correctoras de condutas gravemente prexudiciais para a convivencia só se poden impoñer logo da **instrución dun procedemento corrector, que** poderá realizarse mediante dous procedementos diferentes: **conciliado ou común.**

-Correspóndelle á dirección do centro decidir a instrución e o procedemento que se vai seguir en cada caso, logo da recollida da necesaria información, e tendo en conta as características concretas da conduta que se vaia corrixir, as circunstancias da mesma, as características do alumnado e os seus antecedentes en relación coa convivencia.

-A dirección do centro informará ao profesorado titor e ao consello escolar das condutas gravemente prexudiciais para a convivencia que fosen corrixidas.

No centro docente quedará constancia da corrección das condutas gravemente prexudiciais para a convivencia coa finalidade de apreciar a reincidencia de condutas, de ser o caso.

6.8.- REPARACIÓN DE DANOS CAUSADOS.

O alumnado está obrigado a reparar os danos que cause, individual ou colectivamente, de forma intencionada ou por negligencia, ás instalacións e materiais dos centros, incluídos os equipamentos informáticos e o software, e aos bens doutros membros da comunidade educativa, ou a facerse cargo do custo económico da súa reparación. Así mesmo, está obrigado a restituír o subtraído ou, se non fose posible, a indemnizar o seu valor. As nais e pais ou as titoras ou titores legais serán responsables civís nosterms previstos pola lexislación vixente.

Cando se incorra en condutas tipificadas como agresións físicas ou morais, deberá repararse o dano moral causado mediante a presentación de escusas e o recoñecemento da responsabilidade dos actos, ben en público ou en privado, segundo

corresponda pola natureza dos feitos, e de acordo co que determine a resolución que impoña a corrección da conduta.

O réxime de responsabilidade e reparación de danos é compatible coas correccións disciplinarias que, de ser o caso, correspondan.

7. A COMISIÓN DE CONVIVENCIA.

A **comisión de convivencia** do noso centro constitúese no seo do consello escolar, formado por: dous profesores, un pai, un membro da ANPA, un representante do concello e o Director , que o preside.

8.- DIFUSIÓN, SEGUIMIENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN DE CONVIVENCIA.

Para levar a cabo este plan precísase da participación activa do alumnado, a colaboración das familias e da complicitade e traballo do equipo de profesores.

Unha vez aprobado polo Claustro e o Consello Escolar, difundirase a todos os membros da comunidade escolar utilizando todos os medios dispoñibles.

Publicarase na páxina web do centro e adicaranse sesións de tutoría específicas para que os alumnos e alumnas o coñezan.

O equipo directivo do centro, o claustro e o consello escolar, a través da comisión de convivencia, velarán polo cumprimento das normas establecidas.

O seguimento do plan correrá a cargo da Comisión de Convivencia. A avaliación realizarase de maneira contínua, mediante a observación, intercambio de opinións e cuantificación de indicadores entre os diferentes sectores da comunidade educativa, ao longo do ano.

Na memoria reflexarase:

1. O grao de implicación dos diferentes sectores da comunidade educativa.
2. O grao de desenvolvemento das actividades propostas.
3. As Incidencias no centro, distribuídas por niveis educativos.
4. As medidas adoptadas.
5. A resolución de conflitos xenerados.
6. Os casos de acoso escolar detectados.
7. As propostas de mellora

9.- PROTOCOLO OFICIAL DE ACTUACIÓN.

Así mesmo, o centro utilizará un **protocolo oficial de actuación** ante os posibles casos de acoso que permite abordar de forma sistemática a detección e resolución do problema, seguindo o *Protocolo de prevención, detección e tratamento do acoso escolar e ciberacoso, da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria de novembro de 2015*, no que se establecen **catro fases diferentes** para favorecer o repartimento de responsabilidades e a coordinación na acción, e se facilitan **dezaseis anexos** para cumprimentalas.

fase segunda: recollida de información e rexistro.

fase terceira: análise da información e adopción de medidas.

fase cuarta: seguimento e avaliación das medidas adoptadas.

A dirección do centro dirixirá todas as actuacións derivadas do presente protocolo e toda a información que figure nos documentos empregados e se recolla nas diferentes fases do protocolo terá carácter confidencial.

De apreciarse indicios de delito ou falta penal en calquera momento do proceso, notificarase ao ministerio fiscal e aos servizos de protección de menores (con traslado á administración educativa) para a súa valoración. No caso de iniciarse un proceso penal, o centro suspenderá as actuacións en tanto este non se resolva.

10.- ESTRATEXIAS ORGANIZATIVAS E DE PREVENCIÓN.

A Prevención debe ser asumida de xeito amplo pola comunidade educativa no marco xeral da convivencia no centro, e de forma específica intervindo directamente co alumnado e coas familias implicadas. Levarase a cabo de xeito coordinado polos equipos docentes e polo equipo directivo e co apoio do departamento de orientación, e transmitirse a todos os sectores da comunidade educativa.

10.1.- Estratexias organizativas e de prevención no centro.

As principais estratexias organizativas e de prevención que consideramos no noso centro son:

- Potenciar o funcionamento da comisión de convivencia do centro.
- Solicitar o apoio e o asesoramento da orientadora ante os indicios ou situacións que poden derivar en posible acoso.

- Reunións periódicas dos titores por niveis co obxecto de deseñar accións conxuntas para a mellora da convivencia no centro.
- Difusión á comunidade educativa, a través de diferentes medios, do Plan de convivencia e das normas, e garantir que todos os membros da comunidade educativa coñezan os seus dereitos e deberes.
- Organización do centro respectuosa coa diversidade e aceptación desta como un valor positivo, fomentando a inclusión.
- Impulsar nas concrecións curriculares para os distintos ciclos ou cursos o desenvolvemento de todas as competencias básicas, en especial as competencias sociais e cívicas.
- Rexistro dos conflitos que se producen no centro co fin de ter unha visión global e introducir as modificacións necesarias na regulación da convivencia do centro.
- Divulgar entre o profesorado, alumnado e familias orientacións básicas sobre o acoso e a súa prevención.
- Establecer canles para a denuncia de situacións de acoso con garantía de confidencialidade: caixa de reclamacións, queixas e suxestións ou un posible correo electrónico de solicitude de axuda.
- Vixilancia en zonas comúns: aseos, corredores, recreos, entradas e saídas.
- Mellorar as zonas de ocio e organizar xogos.
- Introdución de estratexias específicas de desenvolvemento emocional, habilidades sociais e axuda persoal.
- Promover encontros, conferencias e obradoiros para a toda a comunidade educativa orientados á construción dunha convivencia positiva.
- Formación do alumnado en técnicas de resolución pacífica de conflitos.
- Elaboración de orientacións e establecemento de programas formativos dirixidos aos diferentes membros da comunidade educativa, coa intención de previr e actuar ante situacións de ciberacoso.
- Formación do profesorado alumnado e familias na sensibilización sobre o uso saudable e razoable das TIC.
- Posta en marcha dun tempo de formación no propio centro creando un espazo onde a propia comisión de convivencia do centro poida deseñar este tipo de estratexias.

10.2.- Estratexias de prevención na aula.

Dentro do do Plan de Acción Titorial pódense potenciar numerosas estratexias de prevención a nivel de cada grupo-clase:

- Elaboración de normas de convivencia en cada clase, incluíndo de xeito explícito normas contra o acoso entre os compañeiros ou compañeiras, nas que se sensibilice sobre o dano que produce o maltrato e se faga explícito o rexeitamento de todos os tipos de violencia, así como propostas de recuperación en caso de incumprimento das normas.
- Realizar actividades de tutoría programadas no grupo referidas a relacións no grupo, fomento da amizade, sensibilización fronte ao maltrator, respecto pola diferenza, promover a empatía emocional, rachar con mitos como o do chivato, aprender a ofrecer e pedir axuda, diferenciar entre amigos e compañeiros.
- Traballar no grupo habilidades sociais asertivas e de autoconñecemento que capaciten o alumnado para dar respostas axeitadas en diferentes contextos.
- Educar para as relacións interpersoais igualitarias baseadas na valoración mutua e no respecto.
- Formar comisións de alumnos/as para a mellora da convivencia en xeral: equipos de mediación.
- Utilizar sesións de tutoría e xuntas de avaliación para detectar posibles situacións de acoso e/ou ciberacoso, analizando tamén os casos de absentismo escolar.
- Manter a través da acción titorial contactos periódicos coas familias para compartir información e asegurar unha mutua colaboración.